

Михайло Грушевський

1866-1934р.

Діяльність і творчість Михайла Сергійовича творять цілу епоху ,в інтелектуальному , науковому , національно-культурному і державному розвитку нової України . Він побіг Тараса Шевченка й Івана Франка –цієї «всеукраїнської трійці» культурного і національно-державного відродження української нації-належить до унікальних і найвидатніших постатей в історії України .

Л. Винар

Сім'я Михайла Сергійовича Грушевського

*Сергій Федорович та Глафіра Захарівна
Грушевські с дітьми
1876р.*

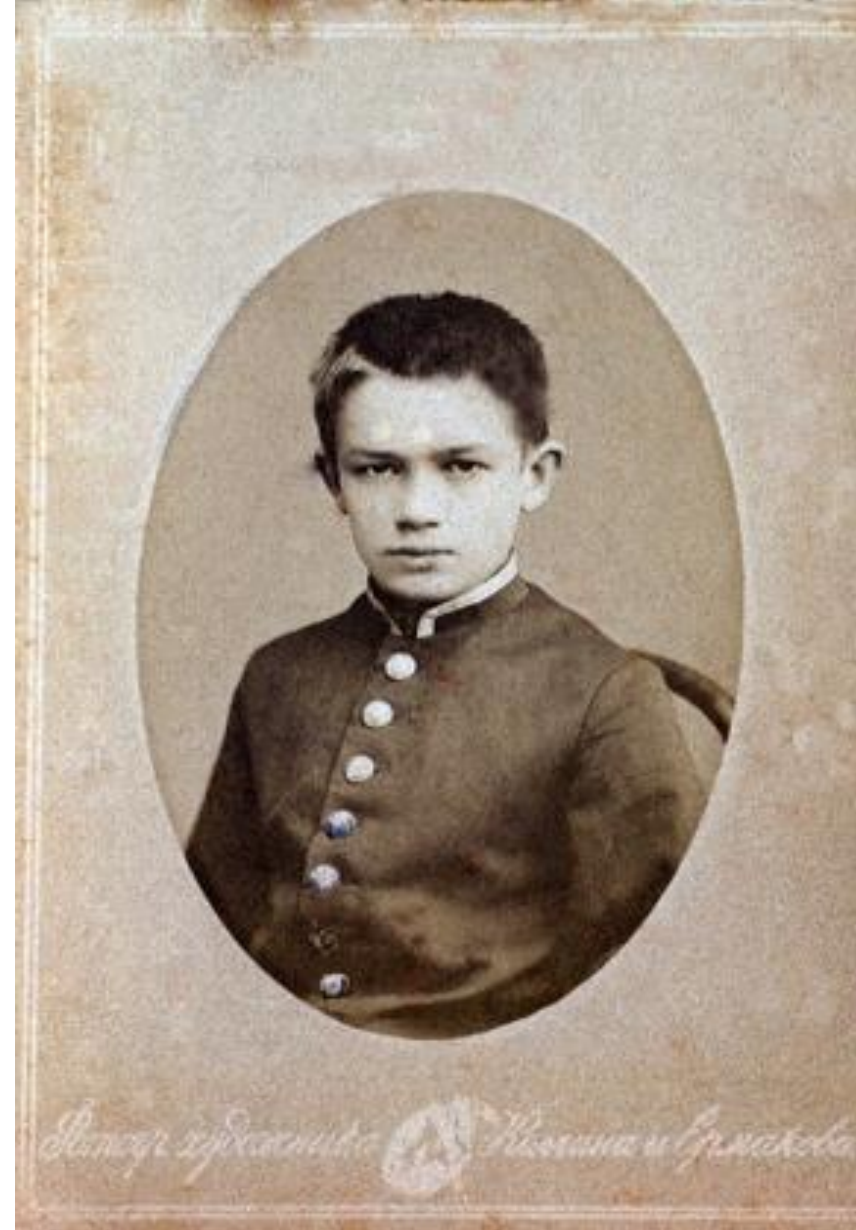
*Михайло Грушевський народився
17(29) вересня 1866р.
Батько- Сергій Федорович
Грушевський працював викладачем
у греко-католицькій гімназії
Мати- Глафіра Захарівна Опокова
походила з сім'ї
священнослужителів із м.
Сестринівка*

*Родина Грушевських. У
центрі – Михайло.*

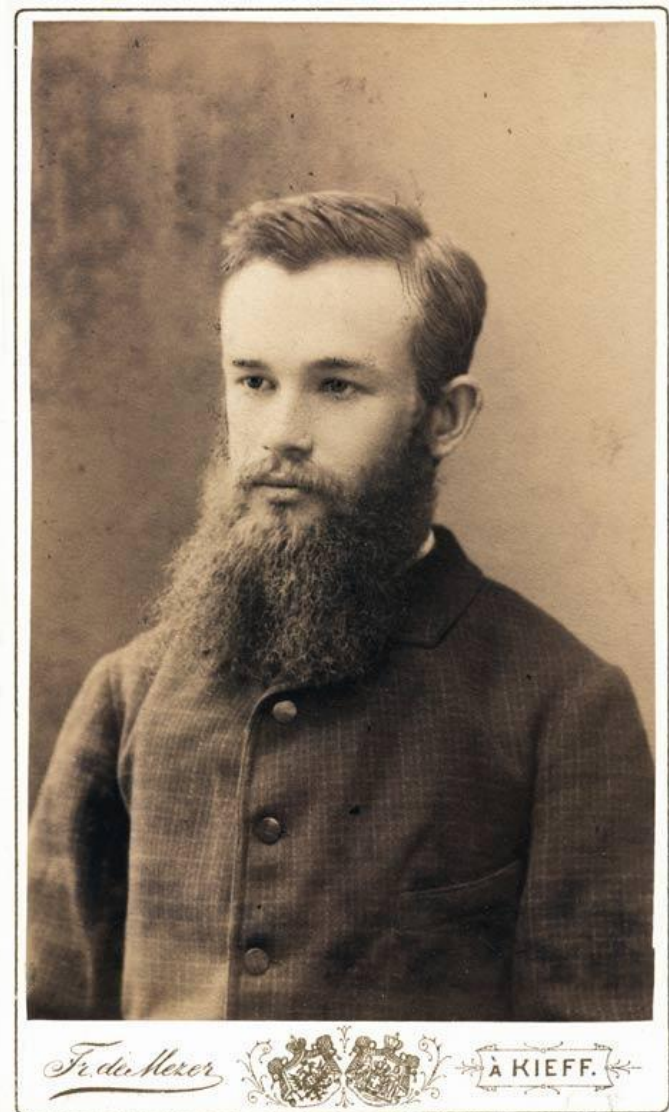
Дитинство та юність

У 1869 року, через стан здоров'я батька сім'я переїзжає на південь Російської імперії: спочатку до Ставрополя (1870-1878), згодом - до Владикавказа (1878-1880). Здобувши домашню початкову освіту у 1880 році Михайло буз зарахований відразу до третього класу Тифльської гімназії. У цей час він читав твори Миколи Костомарова, Пантелеймона Куліша, Михайла Максимовича. Під час навчання у гімназії Михайло пише свої перші оповідання, які надсилає до України відомому письменникові Іванові Нечую-Левицькому, котрий схвально їх оцінює. У 1885 році майбутній історик, за підтримки Нечуя-Левицького, публікує свої оповідання «Бех-аль-Джугур» та «Бідна-дівчина».

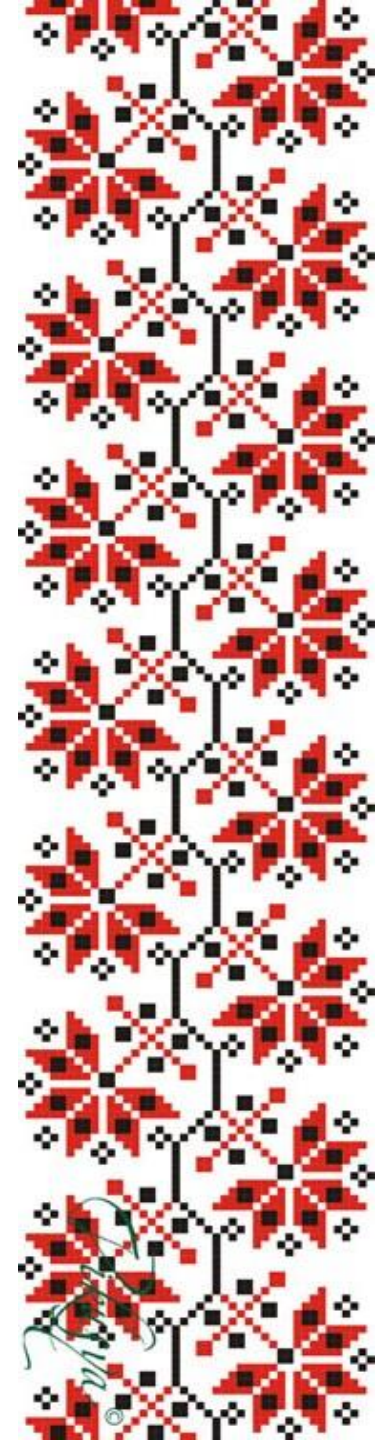
Михайло Грушевський в день вступу до Тифліської гімназії.

Навчання

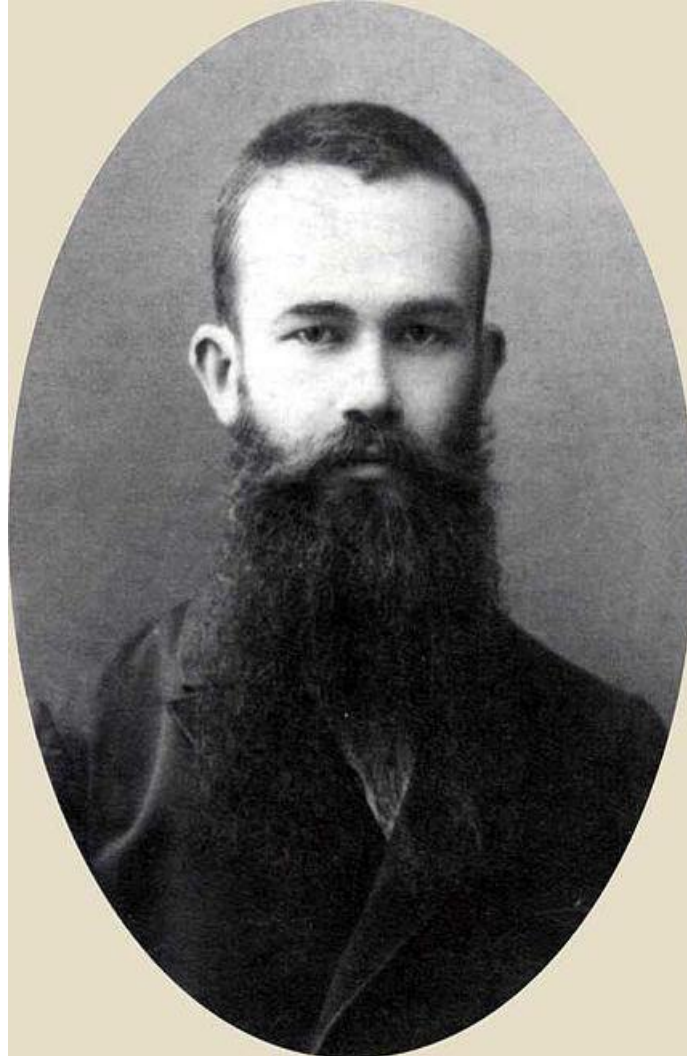

**професорський
стипендіат Університету
св. Володимира. Київ**

Вищу освіту здобув у Київському університеті Святого Володимира, там його вчителем був український історик, професор В. Антонович. На третьому курсі починає свою першу роботу «Нари історії Київської землі від смерті Ярослава до кінця XIV ст.» в 1891 р. Його робота друкується та удостоюється вченою радою університету золотої медалі. Критика зазначила гарне знання джерел, дослідний талант автора. Друга велика робота «Барське староство. Історичні нариси» (1894р.) стала магістерською дисертацією молодого вченого.

Робота

Михайло Грушевський на
початку 1890-х років

За рекомендацією В. Антоновича
Грушевський очолює кафедру
історії Східною Європи у
Львовському університеті .

Пізніше призначається
редактором « Записок Наукового
товариства ім. Шевченка». У
1897 його обирають головою
наукового товариства ім
Шевченка (НТШ) яке очолює до
1914 року намагаючись
налагодити культурні зв'язки
між «австрійською» і
«російською» Україною.
У 1889 р. вчений увійшов до
складу Київської української
громади ,де був одним з
найактивніших учасників
українського руху

У 1898 р. разом с І. Франко заснував ,а пізніше
редагував літературно –публіцистичний
журнал «Літературно –науковий вісник» в
якому виступав з публіцистичними статтями
на теми українського життя .Він був одним з
ініціаторів перетворення народницького руху в
Галичині . Суспільство «Народна рада»
реорганізувалося в «Українську національно-
демократичну партію , а сам ініціатор
перетворення увійшов до керівного органу партії
,виконуючи обов'язки заступника її голови .
Приймав активну участь у роботі ТУП(1908)

Арешт

- 11 грудня 1914 року Грушевський був заарештований в Києві за звинуваченням у австрофільстві і причетності до створення Легіону українських січових стрільців; після кількох місяців в'язниці висланий за постановою головного начальника Київського військового округу в Симбірськ «на час стану місцевостей, з яких він висланий, на військовому положенні». 7 квітня 1915 за М. С. Грушевським за розпорядженням Департаменту поліції МВС був заснований голосний поліцейський нагляд

На засланні М. С. Грушевський написав, зокрема, історичну драму «Хмельницький в Переяславі» і «Ярослав Осмомисл», сюжетом якої послужив запис в Іпатіївському літописі про вигнання 1173 року галичанами князя Ярослава Осмомисла за одруження при живій княгині на дочці «смерда».

1917-1918 роки

Після Лютневої революції М. Грушевський повертається у Київ, його обирають головою Центральної Ради і 14 місяців він веде напружену боротьбу за автономію України на основі федералізму.

З ім'ям Грушевського тісно пов'язано уся історія українського національно-визвольного руху 1917-1918 Центральної Ради, боротьби за політичну автономію України, нарешті, проголошення 22 січня 1918 р. УНР незалежною, самостійною державою. Весь період гетьманщини професор був в підпіллі.

Михайло Грушевський на військовому параді в Києві взимку 1917 року

Еміграція

- Успішний наступ Червоної армії на весні 1919 р. Стало причиною виїзду М.Грушевського у м. Кам'янець . Там він редагував газету «Голос Поділля» ,але йому довелося покинути країну Еміграція розтягнулась на 5 років (1919-1924 р.)- Прага , Вена , Женєва , Париж.
Повернувся на Україну ,у Київ в березні 1924

Доля сім'ї

- В кінці 1930-х років праці Грушевського були заборонені в СРСР, багато родичів (серед них - його дочка, також відомий історик) був репресовані. При переслідуванні членів сім'ї Грушевського були використані свідчення його колишнього учня (українського колабораціоніста) К. Ф. Штепни.*

*Михайло Грушевський с
дружиною*

найбільш значуща діяльність М.С.Грушевського

Садиба Грушевського у Львові, в якій він жив до 1914 року, нині музей Грушевського

- 19 років очолював у Львові кафедру всесвітньої історії, являючись водночас науковим керівником суспільства ім. Т.Г.Шевченка та історичної секції археографічної комісії. Був ініціатором і організатором фондів научної бібліотеки, створення музею. Образовав різні наукові комісії, працюючі на благо прогреса*

